

Verslae Kerkgangers kan die volkslied sing nie

Deur Amanda Groenewald

Vir Afrikaners was die oorgawe Februarie 1900, by Paardeberg 'n ontsettende ramp. MER het later vertel dat sy in ds. Piet Meiring se kerk in Johannesburg was toe hy afgekondig het: “Die Regering laat weet genl. Piet Cronje het op Paardeberg met 4000 man aan die vyand oorgegee.” Die verslae gemeente het “Kent gij dat volk” probeer sing – maar in die middel vasgesteek van verslaentheid.

Ook ander rampe het die Boere nou getref. Terwyl Roberts van Paardeberg af die Vrystaat binnegetrek het, het Buller deur die Tugela-linie in Natal gebreek en die Boere daar in wanorde na die Biggarsberge laat vlug. Die burgers het totaal moed verloor. Die ZAR kommandant-generaal, genl. Piet Joubert, het nog net een middel gesien wat dalk kon help: die kragtige persoonlikheid van pres. Paul Kruger. Hy het 'n dringende beroep om hom gedoen om na die front te kom om “die mense met u magswoord te stuit”.

Pres. Kruger is dadelik met 'n spesiale trein na die Natalse-front. Daar het hy eers teen genl. Piet Joubert uitgevaar omdat hy toegelaat het dat die strategiese Tugela-linie prysgegee word. Mense wat Kruger geken het, het hom nog nooit so kwaad gesien as die dag by Glencoe nie. Hy het glo met die kommandant-generaal geraas asof hy 'n kind was wat verbrou het. Maar daarna het hy Joubert die hand geskud en sake kalm met hom bespreek. Aan die offisiere wat medeverantwoordelik was vir die terugtog het sy afkeuring getoon deur te weier om hulle die hand te gee.

Die president se woede en sy sterk persoonlikheid het die gewenste uitwerking gehad. Die burgers en offisiere het weer moed geskep. Spoedig was hy omring deur 'n groot skare. Hy het sy hoed afgehaal en ootmoedig sy hoof gebuig. Die manskappe om hom het die gebaar verstaan en sy voorbeeld gevolg. 'n Groot stilte het op die menigte toegesak. Daar, op die bloedige slagveld, het Kruger vir die volk gebid.

Van Natal is Kruger na die Vrystaat waar hy die burgers oop probeer moed inpraat het. By Abrahamskraal het hy die vlugtendes aangespreek, vurige beroepe op hulle gedoen en hulle verseker dat die oorlog binne weke verby sou wees as hulle vastrap. Maar hulle het net die kop geskud en aangery.

Teen daardie tyd het Kruger egter al gedink aan vrede maak. Op 5 Maart was hy by pres. Steyn in Bloemfontein te genl. Joubert die derde keer in die oorlog aan die presidente vrede voorgestel het. Steyn wou die voorstel nie aanvaar nie, maar Kruger was ten gunste daarvan. Dieselfde dag het die republieke aan Lord Salisbury in sy hoedanigheid as Britse regeringshoof getelegrafeer dat hulle bereid was om vrede te sluit mits hul onafhanklikheid erken word en Britse onderdane wat die wapen vir die republieke opgeneem het, nie gestraf sou word nie. Die Britse regering het dit geweier. Hier het eintlik die wrywing begin wat daar later tussen die twee regerings was. ZAR het mettertyd daartoe begin neig om vrede te sluit, met behoud van onafhanklikheid as dit kan, maar anders daarsonder. Vir die Vrystaat het dit vasgestaan dat hy die oorlog moes voortsit totdat Brittanje die onafhanklikheid onvoorwaardelik erken.

Pres Kruger spreek Newcastle burger toe vanuit spoorwegwa na ontsetting v Ladysmith
(Foto verskaf: Nasionale Argief Pretoria)

Kalahari Mud Challenge

MUD, MEMORIES & MAYHEM: COME JOIN THE FUN!

- Stalletjies
- Kos verkope
- Hindernisbane
- Go Karts

10 - 17jr
R 50

2 - 9jr
R 20

18 - 99jr
R 80

6 Desember 2025

Verskillende tydslotte beskikbaar

@ Kathu Perdeklub

KONTAK

Lisa Marie @ 083 505 1711

o o o o

High School Actors > 21 & 23 NOV R80
Primary School Actors > 22 NOV R60 @ The Rabbit Studio

the RABBIT school

CINDERELLA

a Musical Comedy

MAIN SHOWS (Adult Actors) R100
27 - 29 NOVEMBER

TICKETS from 10 Oct @ rabbithouse.co.za/events

UPINGTON SUMMER TRIATHLON

Waterfront Guest House & Venue 1 November 2025

Proudly Powered by:

UPINGTON

U5T CHALLENGE	HALF U5T	JUNIOR U5T	KIDDIES U5T
🚴 10km 🏊 10km 🏃 10km	🚴 15km 🏊 10km 🏃 10km	🚴 15km 🏊 10km 🏃 10km	🚴 10km 🏊 10km 🏃 10km
R350 individual entry R2000pp team entries	R300 individual entry R2500pp team entries	R250 individual entry R2000pp team entries	R150 individual entry

INFORMATION & ENTRIES

- 🌐 entryninja.com (Search: Upington Summer Triathlon)
- 📞 072 082 5070 (Jana)
- 📅 Registration 31 October from 16h00 at Race Venue
- 🔒 Entries close 26 October 2025 at midnight

Group halves
A triathlete to manage
free event socks

Until you exceed what we expect
entry for R350

Downloadable for free
100 entries

JUAN BOUCHER

ALBUM BEKENDSTELLING @ DORINGDRAAD, DEBEN

08 NOVEMBER 2025, 19H30
KAARTJIES: ☎ RACHEL 073 237 4566
PLEK: STERREDAK TEATER DEBEN

SPRINGBOKKE VS FRANKRYK GAME SAL NA DIE SHOW
GEWYS WORD OP 'N BIG SCREEN

ICE AGE EXPO SA

Bloemfontein

Showgrounds Bloemskou

6th February to 8th February 2026

www.iceagesa.com

Winton Guest farm

Winton offers a unique, rustic, true farm atmosphere and will happily assist with the planning of all aspects of your special occasion.

Passion, commitment and dedication is at the core of everything we do.

We would love to meet you as a potential client and have you leave as a friend.

- The Guest House has 3 bedrooms plus open plan room (sleeps 11) & 2 bathrooms & outside toilet & shower
- The original farm house hosts 5 bedrooms (sleeps 10) and 2 bathrooms.
- 3 Family rooms - sleeps 4,6,8 with bathrooms
- "Die Sandhuisie" is perfect for a romantic getaway. The Ideal start to a perfect honeymoon.

Weddings

Beautiful Memories

Winton offers a romantic setting for your perfect wedding

Telephone: 083 794 0375
Email: info@winton.co.za
koosvz@isat.co.za
www.winton.co.za

Soetfontein Guest Farm

Soetfontein Guest Farm is a turn of the century family-owned farm offering a traditional farm-style stay. Here guests will experience the peace and quiet of the countryside and the relaxing atmosphere, amidst the Kalahari Bushveld, the ideal location to switch off from your daily routine. Making it a memorable location for accommodation bookings, planning your perfect function or wedding.

Contact: 0828889547 / 0828084168, www.soetfontein.co.za, reservations@soetfontein.co.za

**Bloem-Familie
25 Oktober 2025
Trekkerfees**

Ferreira Museum, Speserylaan 16, Quaggafontein, Bloemfontein

- Verskeidenheid uitstallings
- Trekkerploeg en Trekkerparades
- Stoomenjins en antieke enjins
- Kabouterbraai vir kinders
- Ystersmid demonstrasies

Pretdag vir die hele gesin!! Hekke open 08:00 - 16:00

Navrae: Rudie - 082 815 1727
Jaco - 079 892 1265 / Eric - 081 436 0829

Engo
Eternal hope • Ewig hoop • Tshapo esafeleng

**PROJECT OF HOPE
2025**

Stand a chance to win a **Renault Kwid Climber** to the value of R222 000.

Minimum of R50 donation
Closing date: 30 September 2025
Draw of winner by 31 October 2025

Tickets available online at www.engo.co.za or at any participating Engo programme.

EVOLVE
AUDIT & ADVISORY

novus
media community news

VREDE VAN DIE OORLOGSMUSEUM
FRIENDS OF THE WAR MUSEUM

JAARVERGADERING
Potpourri uit die Anglo-Boereoorlog

SPREKER: DR
ARNOLD VAN DYK

BY DIE
OORLOGSMUSEUM

8 NOVEMBER 2025
10H00

RSVP: museumvriende@gmail.com
Skakel ook beskikbaar vir aanlyn bywoning.

Eunice

30 OCT - 8 NOV 2025

EUNICE MARKET